

Interne Auditprocedures

Deze publicatie van de Europese Gemeenschap inzake Gemeenschappelijke Inspectiecriteria is bedoeld om kennis te delen over technische maatregelen en handhavingspraktijken met betrekking tot de beheersing van hoge risico's en de implementatie van de Seveso II-richtlijn. De criteria zijn ontwikkeld door Seveso-inspecteurs om bij te dragen aan de verspreiding van goede handhavings- en risicobeheerpraktijken voor de beheersing van hoge industriële risico's in Europa en daarbuiten.*

*Deze editie behandelt een aantal zaken die cruciaal zijn voor succesvolle risicobeperking door middel van effectieve interne procedures.
NB: dit document is noch bedoeld als technische norm, noch als samenvatting van of alternatief voor willekeurig welke bestaande norm betreffende dit onderwerp.*

Definitie

Een interne audit is een proces van onafhankelijk, systematisch onderzoek van de mate van conformiteit met vastgestelde normen en erkende werkwijzen, gericht op het in kaart brengen van mogelijkheden voor verbetering.

Voor een exploitant van een hoogrisicolocatie wordt bij een procesveiligheidsaudit gecontroleerd dat hetgeen het bedrijf feitelijk doet, in overeenstemming is met:

- wat het bedrijf in de vorm van beleid en procedures zegt te doen;
- wat het bedrijf zou moeten doen om te waarborgen dat risico's op zware ongevallen worden beperkt tot een zo laag niveau als redelijkerwijs mogelijk is.

De audit als taak is een integraal onderdeel van systemen voor procesveiligheidsbeheer en wordt door de Seveso-richtlijn verplicht gesteld voor ondernemingen waar sprake is van hoge risico's.

Inspectie van interne audit

Opgemerkt moet worden dat met het begrip 'audit' een fundamentele beoordeling wordt bedoeld van de geldigheid en betrouwbaarheid van het veiligheidsbeheersysteem zelf. Het moet niet worden verward met de toepassing van het begrip 'audit' door de exploitant voor activiteiten als veiligheidsrondes,

Fig. 1: procedures voor interne audits spelen een belangrijke rol in het veiligheidsbeheersysteem.

inspecties van fysieke omstandigheden en gedragsobservaties door lijnmanagers in het kader van hun activiteiten op het gebied van prestatiecontroles. De relatie van een audit tot monitoring-activiteiten en systeemevaluaties wordt geïllustreerd in figuur 2 op de volgende pagina.

De beschrijving door de exploitant van de auditmaatregelen dient de volgende elementen te omvatten:

- de voor elke audit benodigde middelen en personeel, rekening houdend met de vereiste expertise, operationele onafhankelijkheid en technische ondersteuning;
- het auditplan met daarin een prioriteitsaanduiding;

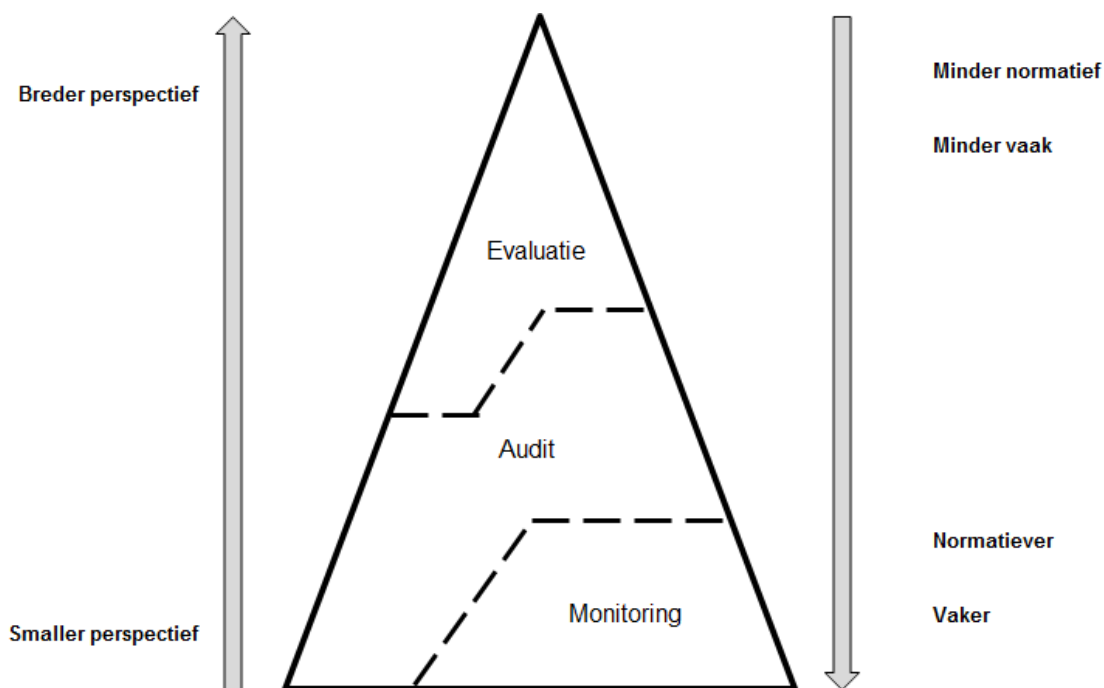

Fig. 2: hiërarchie van evaluatie-, audit- en monitoringactiviteiten.

- de in te stellen auditprotocollen (eventueel met inbegrip van het gebruik van vragenlijsten, checklists en open en gestructureerde interviews en het controleren van documenten en metingen/observaties);
 - procedures inzake rapportage van de bevindingen van audits; en
 - procedures betreffende de te nemen maatregelen naar aanleiding van de aanbevelingen vanuit de audit.
- inzet van het senior management;
 - betrokkenheid en medewerking van medewerkers;
 - een auditteam dat beschikt over de noodzakelijke auditvaardigheden (interviews afnemen; verslagen schrijven; presentaties geven) en specialistische vaardigheden op het gebied van procesveiligheid (kennis van interne normen en externe wettelijke eisen; bekendheid met 'best practices'); en
 - een auditteam dat expertise combineert met een objectieve, onbevooroordeelde mening.

Audits hebben weinig waarde als een bedrijf niet als geheel bereid is de aanbevelingen van de audit over te nemen, de gerelateerde maatregelen op te volgen en de voltooiing daarvan te valideren. Inspecteurs moeten met name opmerkzaam zijn als uit een audit uitsluitend goed nieuws naar voren komt of als een audit overwegend conformiteit laat zien en (relatief) weinig verbeterpunten. Aantoonbaar bewijs van de evaluatie en verbetering van het auditproces is eveneens essentieel om ervoor te zorgen dat audits effectief blijven.

Plannen van audits

Voor een gedegen auditprogramma gelden de volgende vereisten:

Auditteams kunnen bestaan uit interne personeelsleden zonder banden met de vestiging of het onderdeel waar de audit betrekking op heeft. Dit kunnen personen zijn die van verschillende afdelingen afkomstig zijn of die vanuit de betreffende groep worden gekozen. Sommige organisaties kiezen ervoor om hun auditteams aan te vullen met externe auditoren om een frisse blik aan de interne audit toe te voegen. Zoals ook voor interne auditoren geldt, dient de competentie van externe auditoren te worden beoordeeld en gemonitord.

Voor wat de tijdsplanning van audits betreft, dient de frequentie van audits te zijn afgestemd op het risico waarvan sprake is. Deze frequentie kan worden ontleend aan uiteenlopende factoren, waaronder:

- de aard van de inherente risico's waarvan op een locatie sprake is;

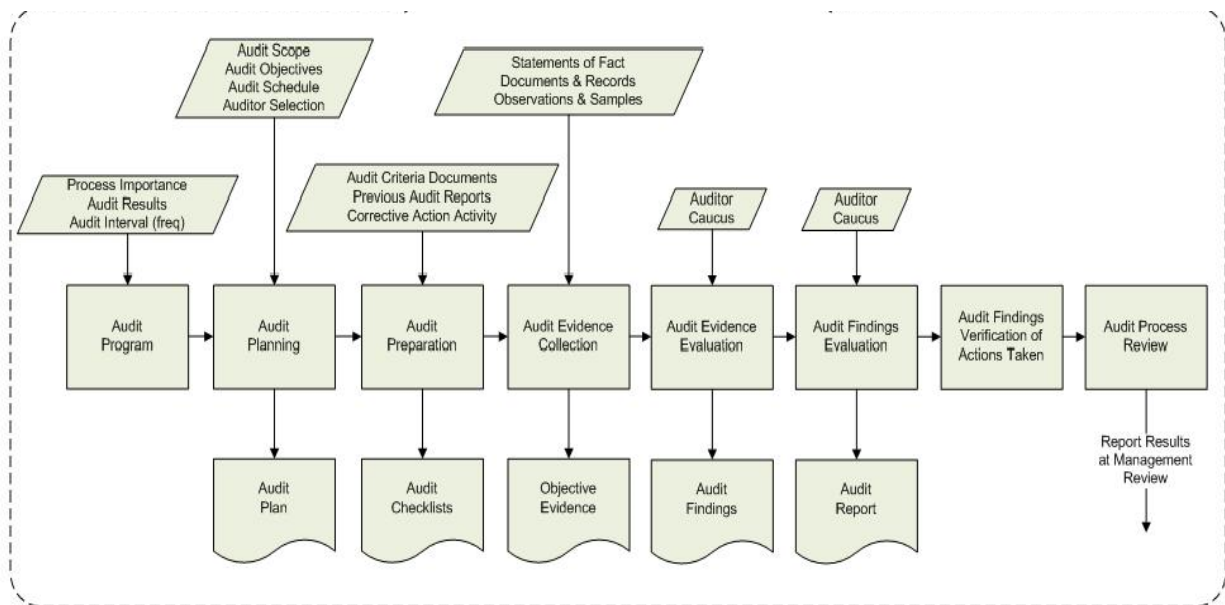

Fig. 3: voorbeeld van een intern auditproces (bron: www.bizmanualz.com).

- de uitkomsten van de vorige audit;
- eerdere incidenten; en
- de mate van extern toezicht door overheidsinstanties.

Afgezien van vaste periodieke audits dient het bedrijf eventueel interne audits te laten uitvoeren:

- naar aanleiding van een incident met feitelijke of potentiële ernstige gevolgen;
- op verzoek van het lokale management (vaak na aanstelling van nieuwe managers die een audit laten uitvoeren om het uitgangsniveau van de bedrijfsactiviteiten te bepalen); en
- als vervolg op een eerdere vaste periodieke audit (indien de uitkomsten daarvan een speciaal auditbezoek wenselijk maken).

Met betrekking tot verificatie dient sprake te zijn van:

- een auditplan, dat aangeeft op welke elementen van het veiligheidsbeheersysteem de audit betrekking heeft, evenals de tijd en locatie van de audit en degenen die de audit uitvoeren;
- een auditplanning, die betrekking heeft op alle elementen van het veiligheidsbeheersysteem (waaronder veranderingsbeheer, inspectie- en onderhoudsprogramma's, het systeem voor werkvergunningen, het beheer van bedrijfsinstructies, trainingsprogramma's, het interne noodplan en onderzoek van ongevallen en incidenten);
- instructies over hoe elk element moet worden geaudit (welk type vragen; welk type documenten dat gecontroleerd moet worden);
- auditoren die bedreven zijn in het toepassen van de auditinstructies;
- een auditverslag waarin voor elke audit de volgende zaken duidelijk worden aangegeven: tijd, plaats, betrokkenen en het geauditte systeem of de geauditte procedure, en waarin de voornaamste bevindingen duidelijk worden genoemd;
- evaluatie door het management van de auditbevindingen die worden gezien als tekortkomingen (in ieder geval door de manager die verantwoordelijk is voor de geauditte divisie of vestiging);
- actieplan met corrigerende maatregelen om de tekortkomingen aan te pakken, met uitvoerings- en opleveringsdata;

Auditprocedures

De uitvoering van een audit omvat twee onderdelen. Ten eerste: beoordeling, oftewel een proces waarin een mening wordt gevormd over de sterke en zwakke punten van de met procesveiligheid samenhangende activiteiten. Voor deze taak dienen auditoren op de hoogte te zijn van de gangbare praktijk die op de te auditeren activiteit van toepassing is.

Ten tweede: verificatie, oftewel een proces waarmee de naleving van bepaalde interne normen wordt vastgesteld. Voor deze taak dient het auditteam te beschikken over diepgaande kennis van de interne normen met betrekking tot procesveiligheid, die per definitie moeten voldoen aan de lokale wetgeving.

Contactgegevens

Dit bulletin is opgesteld door de Technische Werkgroep van de EU inzake Seveso-inspecties. Voor meer informatie over dit bulletin of andere producten en activiteiten van de Technische Werkgroep kunt u contact opnemen met:

Maureen.Wood@jrc.ec.europa.eu
Security Technology Assessment Unit
Major Accident Hazards Bureau
European Commission
Joint Research Centre Institute for
the Protection and Security of the
Citizen Via E. Fermi, 2749
21027 Ispra (VA) Italy

All MAHB publicaties zijn te vinden op
<https://minerva.jrc.ec.europa.eu>

- aanstelling van een functionaris die toeziet op de implementatie van corrigerende maatregelen; en
- een periodiek op te stellen rapport over de voortgang en implementatie van het auditprogramma.

Na de audit

Verwacht wordt dat het auditprogramma, naarmate het intern langer in gebruik is, regelmatig wordt herzien en verbeterd op basis van:

- de nabeschouwing door auditteams;
- feedback van geauditeerde afdelingen; en
- benchmarking van auditprocessen ten opzichte van collega-bedrijven.

Uiteindelijk dienen de uitkomsten van audits overeen te stemmen met de prestaties ten aanzien van procesveiligheid. Indien deze prestaties verslechteren, dan wijst dat op mogelijke problemen met het auditproces.

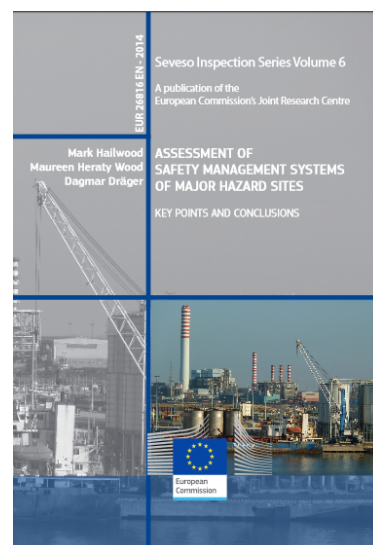
Referenties

- 1 EPSC (European Process Safety Centre) Process Safety Auditing Report 32 www.epsc.org (freely available on request)
- 2 Department of Infrastructure, Planning and Natural Resources. Major Industrial Hazards Advisory Paper nr 1: Safety Assurance

Seveso inspectie reeks, deel 6

Beoordeling van veiligheidsbeheersystemen op hoogrisicolocaties

Nog altijd zijn er veel Seveso-inspecteurs die zich afvragen wanneer middels beoordeling van het veiligheidsbeheersysteem kan worden bepaald of adequate maatregelen zijn genomen. Dit document deelt de kennis en ervaring van een representatieve groep Seveso-inspecteurs vanuit heel Europa om andere inspecteurs te helpen aan een referentieniveau voor goede praktijken ten aanzien van inspectie en controle van voorbeelden van veiligheidsbeheersystemen. De Seveso-inspectiereeks beoogt een overzicht te geven van conclusies en wezenlijke aspecten die zijn voortgekomen uit technische uitwisselingen, uit onderzoek en uit analyses van onderwerpen die relevant zijn voor een effectieve implementatie van de inspectie-eisen van de Seveso-richtlijn.

Deze Nederlandse vertaling is verzorgd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).